

ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคกับผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

Level of Adversity Quotient of Rangsit University Students Affecting on their Learning

Achievement

นิธิภา อาจฤทธิ

Nithipa Arjritth

อาจารย์ประจำ ภาควิชาคณิตศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยรังสิต
ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

Lecturer in Mathematics Department of College of Information and Communication Technology,

Rangsit University, Phahonyothin Rd., Lak-hok, Patumthane, Thailand 12000,

E-mail: Nithipa@rsu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1.ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต 2.ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคกับ เพศ ชั้นปี กลุ่มคณะ รายได้ของครอบครัว และ 3.ความแตกต่างของระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตที่เลือกมาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 366 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรค สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือสถิติเชิงพรรณนา (ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และสถิติเชิงอนุมาน (การทดสอบไคสแควร์ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว) ผลการวิจัยพบว่า 1.กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรค ด้านควบคุมสถานการณ์ ด้านระบุนสาเหตุและความรับผิดชอบ ด้านการรับรู้ผลกระทบ ด้านอดทนต่ออุปสรรค และรวมทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูง 2. ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคด้านอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคมีความสัมพันธ์กับเพศและกลุ่มคณะที่นักศึกษาสังกัด แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับชั้นปีและรายได้ของครอบครัวของนักศึกษา 3.ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคที่แตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ: ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรค ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this research were to study: 1) the level of adversity quotient of students, 2) relation of students' adversity quotient level and their gender, year, group of faculty and family income and 3) the different adversity quotient level of the students and their learning achievement. Three hundred and sixty-six Rangsit University students were selected by simple random sampling. The tool used in this study was questionnaire of adversity quotient. Frequency, percentage, mean and standard deviation were used as descriptive statistics, whereas Chi-square test and One-Way ANOVA were used as Inferential Statistics. The results found that: 1) the level of adversity quotient of the sample is in rather high level (including situation control, determine the cause and responsibility, perceived impact, and obstacle endurance). 2) The level of adversity quotient in terms of obstacle endurance is related to the students' gender and group of faculty but not related to year and family income. 3) The different level of adversity quotient do not affect the students' learning achievement. Statistical significantly was at the level of 0.05.

Keywords: *adversity quotient, learning achievement*

1. บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีต่างๆ มากมาย มีการแข่งขันสูง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำรงชีวิต

การที่คนเราจะประสบความสำเร็จในชีวิตนั้น ความรู้ความสามารถเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ จะต้องมีความฉลาดทางเชาว์ปัญญา(Intelligence Quotient, IQ) มีความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient, EQ) มีความฉลาดทางจริยธรรม(Moral Quotient, MQ) และที่สำคัญจะต้องมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค (Adversity Quotient, AQ) ด้วย

ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค ประกอบด้วย 4 ด้าน คือด้านควบคุมสถานการณ์ (AQC) ด้านระบุสาเหตุและความรับผิดชอบ (AQO) ด้านรับรู้ผลกระทบ (AQR) ด้านอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค(AQE)

ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค เป็นแนวคิดที่ Dr. Paul G. Stoltz ได้นำเสนอในปี 1997 โดยมีแนวคิดว่า ผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคจะต้องมีทัศนคติต่อปัญหาและอุปสรรคที่พบว่าเป็นความท้าทายที่ทำให้เกิดโอกาส ซึ่งเป็นหนทางที่นำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต มีนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของ AQ คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรค การยืดหยุ่น การปรับตัวในการเผชิญปัญหาได้ดี หาแนวทางแก้ไขปัญหา เอาชนะปัญหาด้วยตนเองโดยไม่ย่อท้อ มองว่าปัญหาทุกอย่างต้องมีทางแก้ (กมลพรรณ ชิวพันธุ์ศรี, 2554:102)

มหาวิทยาลัยรังสิตได้เปิดการเรียนการสอนมากกว่า 30 ปี เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง จึงมีนักศึกษาเข้ามาศึกษาเป็นจำนวนมาก ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้มาจากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน มีการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน เมื่อมาอยู่รวมกันอาจทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคหลายอย่าง เมื่อเกิดปัญหา บางคนแก้ปัญหาโดยสูบนุหรี ดื่มสุรา เสพยาเสพติด เล่นการพนัน

ที่ยกกลางคืน ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจมีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักศึกษาทั้งสิ้น

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย ได้เล็งเห็นผลที่เกิดปัญหานี้ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคเหล่านั้น ว่ามีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหรือไม่

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคกับ เพศ ชั้นปี กลุ่มคณะ รายได้ของครอบครัว

2.3 เพื่อศึกษาความแตกต่างของระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตที่เลือกมาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 366 คน

3.2 เครื่องมือวิจัย แบบวัดความสามารถในการฟื้นฟูอุปสรรค ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี กลุ่มคณะ รายได้ของครอบครัว เกรดเฉลี่ย

ตอนที่ 2 แบบวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค โดยใช้แบบวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค (Stoltz, 1997)

จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อแบ่งระดับความเห็นเป็น 4 ระดับ ได้แก่ไม่จริง จริงบางครั้ง ค่อนข้างจริง จริงมาก และได้คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอน-บาค มีค่าเท่ากับ 0.898 ข้อคำถามแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ด้านความสามารถในการควบคุมสถานการณ์เมื่อเกิดปัญหา และอุปสรรค (AQC) ด้านความสามารถในการระบุสาเหตุและความรับผิดชอบ (AQO) ด้านความสามารถในการรับรู้ผลกระทบของปัญหาและอุปสรรค (AQR) และด้านความสามารถอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค (AQE) ด้านละ 5 ข้อ

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างตอบแบบสอบถามเมื่อวันที่ 2-6 พฤศจิกายน 2558

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS ดังนี้

3.4.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาช

3.4.2 หาค่าเฉลี่ยของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคของแต่ละด้านและรวมทุกด้าน โดยอาศัยเกณฑ์การอธิบายความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์การอธิบายความหมายค่าเฉลี่ย

ช่วงคะแนน	ความหมาย
3.51 - 4.00	ระดับสูง
2.51 - 3.50	ระดับค่อนข้างสูง
1.51 - 2.50	ระดับปานกลาง
1.00 - 1.50	ระดับต่ำ

3.4.3 ใช้การทดสอบไคสแควร์ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค กับ เพศ ชั้นปี กลุ่มคณะ และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

3.4.4 ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. ผลการวิจัย

4.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค ซึ่งวัดด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค

Cronbach's Alpha	N of Items
.898	20

4.2 กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค ด้านควบคุมสถานการณ์ ด้านระบุสาเหตุและความรับผิดชอบ ด้านการรับรู้ผลกระทบ ด้านอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค และรวมทุกด้าน อยู่ในระดับค่อนข้างสูง รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ความหมาย*
ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค					
ด้านควบคุมสถานการณ์ (AQC)	2.955	0.508	1.2	4	ระดับค่อนข้างสูง
ด้านระบุสาเหตุและความรับผิดชอบ (AQO)	3.112	0.537	1.4	4	ระดับค่อนข้างสูง
ด้านรับรู้ผลกระทบ (AQR)	3.175	0.409	1.8	4	ระดับค่อนข้างสูง
ด้านอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค (AQE)	3.374	0.519	1.2	4	ระดับค่อนข้างสูง
รวมทุกด้าน	3.154	0.427	1.65	4	ระดับค่อนข้างสูง

* เกณฑ์การอธิบายความหมายค่าเฉลี่ย

ช่วงคะแนน 3.51 - 4.00 หมายถึง ระดับสูง

ช่วงคะแนน 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับค่อนข้างสูง

ช่วงคะแนน 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

ช่วงคะแนน 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับต่ำ

4.3 ผลการวิจัยพบว่าระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรครวมทุกด้านไม่มีความสัมพันธ์กับ เพศ ชั้นปี คณะ และรายได้ของครอบครัว แต่เมื่อพิจารณาความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรครายด้าน พบว่าระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคด้านความอดทน

ต่อปัญหาและอุปสรรคมีความสัมพันธ์กับเพศและกลุ่มคณะที่นักศึกษาสังกัดดัง ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่า P-Value จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรครวมทุกด้านและจำแนกรายด้าน กับ เพศ ชั้นปี กลุ่มคณะ รายได้ครอบครัว

ตัวแปร	AQ รวมทุกด้าน	AQC	AQO	AQR	AQE
เพศ	0.066	0.095	0.435	0.363	0.011
ชั้นปี	0.083	0.935	0.722	0.057	0.771
กลุ่มคณะ	0.256	0.026	0.179	0.358	0.000
รายได้ครอบครัว	0.447	0.121	0.912	0.408	0.123

4.4 ผลการทดสอบความแตกต่างระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าระดับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคที่แตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสถิติทดสอบ (F)	sig
ด้านควบคุมสถานการณ์					0.196	0.899
ระดับต่ำ	1	0.3	2.870	0		
ระดับปานกลาง	69	18.9	2.883	0.464		
ระดับค่อนข้างสูง	238	65.0	2.925	0.578		
ระดับสูง	58	15.8	2.876	0.499		
รวม	366	100	2.909	0.544		
ด้านระบุนสาเหตุและความรับผิดชอบ					1.675	0.172
ระดับต่ำ	1	0.3	3.500	0		
ระดับปานกลาง	46	12.6	2.810	0.552		
ระดับค่อนข้างสูง	213	58.2	2.891	0.538		
ระดับสูง	106	29	2.985	0.549		
รวม	366	100	2.909	0.544		
ด้านรับรู้ผลกระทบ					0.685	0.505
ระดับปานกลาง	36	9.8	2.811	0.598		
ระดับค่อนข้างสูง	224	61.2	2.925	0.535		
ระดับสูง	106	29	2.910	0.546		
รวม	366	100	2.909	0.544		
ด้านอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค					0.336	0.800
ระดับต่ำ	1	0.3	3.200	0		
ระดับปานกลาง	24	6.6	2.867	0.612		
ระดับค่อนข้างสูง	167	45.6	2.889	0.519		
ระดับสูง	174	47.5	2.934	0.562		
รวม	366	100	2.909	0.544		
ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรครวมทุกด้าน					0.552	0.576
ระดับปานกลาง	30	8.2	2.828	0.584		
ระดับค่อนข้างสูง	254	69.4	2.906	0.544		
ระดับสูง	82	22.4	2.949	0.533		
รวม	366	100	2.909	0.544		

5. การอภิปรายผล

5.1 ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรครวมทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์, 2550), (จุติมา รัตนพลแสนย์, 2554)

5.2 ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคด้านควบคุมสถานการณ์ ด้านระบุสาเหตุและความรับผิดชอบ ด้านอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (อนันต์ ดุลยพีรดิศ, 2547)

5.3 ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคด้านรับรู้ผลกระทบค่อนข้างสูง

5.4 ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคด้านอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค มีความสัมพันธ์กับเพศของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (อารีย์ ชันดิธรรมกุล, 2552), (Seligman, 1984)

5.5 ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคด้านอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค ไม่มีความสัมพันธ์กับชั้นปีของนักศึกษา

5.6 ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคด้านอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค มีความสัมพันธ์กับกลุ่มคณะที่นักศึกษาสังกัดอยู่ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัย (จุติมา รัตนพลแสนย์, 2554), (อารีย์ ชันดิธรรมกุล, 2552)

5.7 ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคด้านอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค ไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ครอบครัวของนักศึกษา

5.8 ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคที่แตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

6. บทสรุป

6.1 กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค ด้านควบคุมสถานการณ์ ด้านระบุสาเหตุและความรับผิดชอบ ด้านการรับรู้ผลกระทบ ด้านอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค และรวมทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

6.2 ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคด้านอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค มีความสัมพันธ์กับเพศและกลุ่มคณะที่นักศึกษาสังกัด ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

6.3 ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคด้านอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค ไม่มีความสัมพันธ์กับชั้นปีและรายได้ครอบครัวของนักศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

6.4 ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคที่แตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

7. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์สุมาลย์ ปานคำ ที่ได้กรุณาแนะนำวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตทั้ง 366 คน ที่ช่วยตอบแบบสอบถาม

8. เอกสารอ้างอิง

กมลพรรณ ชิวพันธ์ศรี. (2548). รุ่นไอรัก เกราะแห่งชีวิตและครอบครัว. กรุงเทพฯ. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์. (2550). ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

จตุติมา รัตนพลแสนย์. (2554). ความฉลาดทางอารมณ์
และความสามารถในการฟื้นฝ่าอุปสรรคของ
นิสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่
2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

อนันต์ คุณยพริคิต. (2547). ความสามารถในการฟื้นฝ่า
อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนด้าน
การเรียน และนิสัยในการเรียนของนิสิต
นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์. ค.ค. (จิตวิทยาการศึกษา)
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารีย์ ชันดิธรรมกุล. (2552). ความสามารถในการเผชิญ
ปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ตาม
ทฤษฎีของสตอลทซ์. สำนักวิชาการศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม.

Seligman, M. E. P., Kaslow, N. J., Alloy, L. B.,
Peterson, C., Tanenbaum, R. L., Abramson,
L. Y. (1984). Attributional style and
depressive symptoms among children.
Journal of Abnormal Psychology, 93(2) ,
235-238.

Stoltz Paul G. (1997). Adversity Quotient: Turning
Obstacles into Opportunities. New York:
John Willey & Sons.